

Tragiškai žuvo poetas ir publicistas Vaidotas Daunys

Vilnius, liepos 31 d. (LR) - Vilniaus Vingio parke penktosios Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms skirtos oro balionų šventės metu liepos 29 d. žuvo oro baliono „Pepsi“ LY-OBY komandos narys Vaidotas Daunys.

Nelaimė įvyko vakare, maždaug 8:45 valandą. Kaip „Lietuvos rytui“ papasakojo Lietuvos oreivių draugijos prezidentas Romas Mikelevičius, oro sąlygos tuo metu skraidymams buvo palankios. Kai prieš vakarinius pakilimus oreiviai susirinko 7 val. vakaro, pūtė dar per stiprus vėjas, bet už valandos, renkantis antrą kartą, buvo aišku, jog vėjas rimsta.

Susisieks su Civilinės aviacijos direkcijos oro navigacijos tarnyba, varžybų vadovas paskelbė skrydžių programą. Maždaug 25 minučių devynios pagal planą ir orą pakilo pirmasis balionas, kiti ruošėsi ir laukė komandos. Visi dešimt kupolų, gaudžiant ventiliatoriams ir šnypščiant liepsnai, kol kas bangavo ant vėjos. V. Daunys kartu su kitais komandos nariais, kaip ir įprasta prieš skridimą, laikė „Pepsi“ baliono gondolą.

A. a. Vaidotas Daunys

Įvyki mačiusieji žiūrovai ir patys oreiviai vienu balsu teigė, kad Rimvydo Maculevičiaus „Pepsi“ atsitiesė ir šovė aukštyn labai staigiai. Daugelis girdėjo, kaip trūkdama pokštelėjo virvė, kuria balionas buvo pririštas. Pakilusį aukščiau medžių aparatą ėmė nešti pietryčių vėjas, ir, tolydžiu kildamas, balionas tolo virš parko.

Staigus aparato šuolis buvo netikėtas ir pačiam baliono pilotui R. Maculevičiui. Pirmosiomis akimirkomis jam rūpėjo kupolas ir virš galvos esantys degikliai - oreivių kalba, balionas dar buvo nevaldomas. Vėliau R. Maculevičius pasakys, kad pagrindinė nelaukto pakilimo priežastis - vėjo gūsis.

Žmonės nuo pat pradžių matė, jog, maskatuodamas kojomis, už gondolos laikosi žmogus. Minioje pasigirdo balsų, raginusių atgniaužti pirštus, tačiau labai greit šie patarimai prarado prasmę - balionas tolo nuo žemės.

R. Maculevičius sakė, jog buvo pasiekęs gal 100 metrų aukštį, kai staiga išgirdo: „Rimai, čia aš“. Vaidotas laikėsi už storos, oda apsuktos gondolos briaunos. Kaip skrydžiui ruošėsi komandos narys, jis irgi mūvėjo storas odos pirštines - laikytis turėjo būti neįmanomai sunku. R. Maculevičius atsimeina pirmiausia nusimovęs pirštines ir sušukęs: „Dabar laikykis!“ Plikomis rankomis stvėręs nelaimės ištiktąjį už riešų. Tą pačią sekundę, pasak piloto, Vaidoto

rankos atsileidusios. R. Maculevičius bandęs griebti už striukės, tačiau medžiaga neišlaikė, plyšo, o pasiekti juosmens diržą buvo neįmanoma.

Kiek laiko tęsėsi ši drama? Mačiusieji tikina, kad netikėta šuolį į erdvę ir kraupų grįžimą į žemę skyrė dvi trys minutės. Vaidotas krito be žodžio ir aimanos. Niekas negirdėjo siaubo klyksmo.

Oreiviai jį surado Vingio parko pakraštyje, gulintį ant nugaros tarp nulaužto lazdyno šakų.

Prisimindamas 37-metį Vaidotą Daunį, Rolandas Rastauskas „Lietuvos ryte“ prisiminė jog savo paskutiniame straipsnyje šio dienraščio liepos 29 d. laidoje, Daunys rašė, jog mirtis nėra visagalė. Ji užgrūdina išėjusiojo bruozus, tarsi uždrausdama jam negarbingai pasenti.

„Lietuvos ryto“ apžvalgininkas Vaidotas Daunys buvo vienas tų, kuriems garbės ir draugystės kodeksas reišė amžinos jaunystės išsipildymą, rašo Rastauskas.

Giliai tikintis penkių vaikų tėvas, be kurio pastarojo dešimtmečio Lietuvos kultūros peizažas atrodytų gerokai skurdnesnis, Vaidotas buvo ne tik prasmingų leidinių („Veidų“, „Krantų“, „Regnum“, pagaliau „Naujosios Romuvos“) redaktorius sudarytojas, įvairių kultūrinių projektų įkvėpėjas, bet ir akylas čia ir dabar gimstančios tikrovės dalyvis ir sąžiningos minties apologetas.

Nepažinojau kito tokio mūsų kartos žmogaus, kuriam žodis nuolat išsipildytų kaip veiksmas, o veiksmas - kaip žodis, rašo Rastauskas. Pareišką sakytį tiesą jis suprato kaip svarbiausiąją žmogaus pastangą, kaip vienintelę galimybę išlikti Europos kultūros grandimi. Gal dėl to jo taip nemėgo tie neapykantos šaukuliai, kurių žodžiai skiriasi nuo darbų kaip dangus ir žemė.

Vaidoto skrydį ir kritimą stebėję balionų šventės dalyviai ir žiūrovai nežinojo, kad toji iš aukštybių krentanti plunksnelė yra poetas.

Tokia tikroji sugrįžimo savojon žemėn kaina, mąsto Rolandas Rastauskas.

Rusai pirks lėktuvus iš Lietuvos

Vilnius, rugpjūčio 1 d. (BNS) - I Vilnių atvyko privačios Rusijos aviakompanijos „Samar“ atstovai derėtis dėl lėktuvų Tu-134A pardavimo. Tai pirmosios Lietuvos Avialinijų (LAL) derybos dėl šio tipo lėktuvų pardavimo. Bendrovės komercijos skyriaus viršininkas Henrikas Galinis sako, jog rusai galbūt nupirks vieną-tris lėktuvus Tu-134A.

Tokių lėktuvų nori pirkti ir bulgarai, kurie derybų atvyksta už savaitės.

Dabar LAL turi septynis Tu-134A lėktuvus, kurie, pasak H. Galinio, yra tvarkingi ir daugiausia skraido specialiai užsakytais skrydžiais. Visus šiuos lėktuvus Lietuvos Avialinijos norėtų parduoti.

Anksčiau LAL yra pardavęs maždaug 30 mažesnių lėktuvų ir malūnsparnių. Lėktuvus An-2 nupirko JAV ir Sudanas, vienas Tu-134 natūriniais mainais atiduotas Minskio lėktuvų remonto gamykli.

Praėjusį trečiadienį Nagasaki, Japonijoje, minint 50-ąją atominę bombą užpuolimo sukaktį, į eiseną išjungė vaikučių choras. Ta proga pasakytoje kalboje Nagasaki miesto meras pareiškė, kad pasaulis ignoruotų miesto prašymą, kad būtų sunaikinti branduoliniai ginklai, jei Japonija ir toliau vengs atsiprašyti už savo vaidmenį Antrajame pasauliniame kare. Tuo pačiu metu Japonijos ministras pirmininkas Tomichi Murayama pasakė, kad netrukus jis paskelbė atsiprašymą už Japonijos agresiją. Šio pareiškimo laukiama rugpjūčio 15 d., minint 50-ąją Japonijos kapituliacijos sukaktį.

Biržų ūkininkai lankė ekologiškai švairius JAV ūkius

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (LR) - Trys ūkininkai biržiečiai Romualdas Armonas, Almantas Ratkus ir Kazys Visockas lankėsi Jungtinėse Amerikos Valstijose, domėdamiesi, ką amerikiečių ūkininkai yra pasiekę ekologinėje žemdirbystėje, rašo Feliksas Grunskis „Lietuvos ryte“. Biržiečiai ūkininkai irgi ne naujokai šioje srityje - R. Armonas turi 37 ha nuosavos žemės, K. Visockas apie 50 ha žemės ir užsiima tausojamąja žemdirbyste, A. Ratkus turi 40 ha žemės ir kuria organinės-biologinės gyvulininkystės ūkį.

Sie trys vyrai yra lankęsi Europos, Skandinavijos ekologiniuose ūkiuose. A. Ratkus puse metų dirbo pas ūkininką Vokietijoje. Daug patirties, žinių apie tausojamąją žemdirbystę turi sukaupęs R. Armonas, daug prisidėjęs prie karstinio regiono fondo „Tatula“ įkūrimo, keletus metus dirbęs fondo valdytoju. (Kárstas, geologine prasme, yra vandenių veikla tirpiose ir supleišėjusiose uolienose. Ūkiuose, kai rūpinamasi apie karstėjimą, stengiamasi išsaugoti žemės mineralinį balansą. - Red.)

Romualdas Armonas šįmet augina 5 ha valgomųjų žirnių, 6 ha bulvių, po 6 ha kviečių ir miežių, dobilų. „Pagal sėjomainą mano laukuose auga apie 40% ankštinių kultūrų, kad žemė iš augalų gautų azoto, apie 80% žemės iki pavasario būna apsėta - taip stabdomas žemės karstėjimas“, sako R. Armonas. Jis laiko vieną karvę, augina sau daržoves, kurias tręšia kompostais.

Biržiečių kelionę organizavo „Lake Land“ tausojamosios žemdirbystės centras, isikūręs Elkhorn, Wisconsin. „Per dešimt dienų nuvažiuavome apie 4,000 kilometrų (2,400 mylių), šešiose valstijose aplankėme apie 20 ūkių“, pasakojo R. Armonas.

„Augalininkystės ūkių šeimininkai, pasirinkę ekologinį

Dar keturi iš 12 lėktuvų Jak-42 yra išnuomoti Pakistano aviakompanijai Bhoja Airlines.

kelia, jau laiko gyvulių, nes be organinių trąšų nebus organinio ūkio“, sako R. Armonas.

JAV dabar jau apie 5% ūkių ekologiniai (t.y. juose nenaudojamos cheminės trąšos ar pesticidai. - Red.). „Lake Land“ centras iš dalies yra JAV valdžios finansuojamas, turi valstybinį eksperimentinį ūkį, kuriame duoda patarimus aplinkinių valstijų ūkininkams, rengia miestiečiams įvairius šventes.

Ūkininkas, norėdamas gauti pelno, turi kasmet vis daugiau naudoti chemikalų, ir taip pasiekama riba, kai derliai pradeda mažėti.

„Naudingiau iš hektaro prikulti 50 centnerių javų, nenaudojant cheminių medžiagų, negu 80 centnerių, naudojant brangius chemikalus. Kai rudenį viską suskaičiuoja, tai pamato, kad pelną gavo nebent chemijos kombinatai“, sakė R. Armonas.

Amerikoje jie matė, kaip ir Lietuvoje, sugriautų karviškių, nes iš ūkininkų perdirbamoji pramonė perka pieno litrą po 28 centus, o perdirbusi pardavinėja už 1.20 dolerio. Ūkininkui nebeapsimoka laikyti karvių.

„Bioorganinių, biodinaminų ūkių šeimininkai savo karvių pieną parduoda nedideliais ūkininkų kooperatyvams ir iš

Lietuvos liuteronai turi naują vyskupą

Vilnius, rugpjūčio 1 d. (LR) - Liepos 29-30 dienomis Tauragės Martyno Mažvydo bažnyčioje vyko Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčios šeštasis (po Antrojo pasaulinio karo) sinodas. Tai aukščiausiasis bažnyčios susirinkimas, sudarytas iš dvasininkų ir pasauliečių, šaukiamas kas penkeri metai.

Kaip rašo Petras Dargis „Lietuvos ryte“, sinodas priėmė naują, pakeistą ir papildytą, bažnyčios statutą, išrinko vyskupą, konsistoriją (valdymo organą, dirbantį tarp sinodų), apsvarstė moterų šventinimo ir kunigus bei kitus klausimus. Į vyskupus buvo pasiūlyti ke-

Lietuviai dalyvavo atominėse bombų aukų

Vilnius, rugpjūčio 4 d. (LR) - Hirošimoje pasibaigė dvi dienas trukusi, Hirošima ir Nagasaki miestuose vykusį Pasaulinį konferenciją, skirtą Japonijos tragedijos 50-mečiui. Konferencijoje buvo perskaitytas Lietuvos premjero A. Šleževičiaus laiškas ir Vilniuje esančios Sapiegos ligoninės direktoriaus Gedimino Rimdeikos pranešimas.

Lietuvos delegaciją sudarė Sapiegos ligoninės direktorius G. Rimdeika, visuomeninio judėjimo „Černobylis“ pirmininkas R. Kutra bei Lietuvos ir Japonijos draugijos pirmininkė T. Menčinskienė. Konferencijos metu jie davė keletą interviu vietos spaudai ir Japonijos televizijai.

Rugpjūčio 6 d. Hirošimos Taikos parke įvykusiame paminėjime buvo pagerbtos Hirošimos ir Nagasakio aukos. Jis prasidėjo 8:15 val. ryto - atominės bombos susprogdinimo laiku, skambant Taikos varpai.

dešimties karvių gauna daugiau pieno negu anksčiau gaudavo laikydami dvidešimt karvių, nes dabar pelno gauna ir iš kooperatyvo“, sako R. Armonas ir priduria, kad per savo kooperatyvus ir asociacijas ūkininkai parduoda ir kitus, ekologiškai švairius produktus.

Landsbergis kritikuoja savivaldybių finansavimo sistemą

Vilnius, liepos 31 d. (Elta) - Spaudos konferencijoje Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis daugiausia dėmesio skyrė savivaldybių santykiams su LDDP vyriausybe.

Pagrindinė dabartinės valdžios tendencija, sakė Landsbergis, yra „kuo mažiau savivaldos, kuo daugiau valdymo. Pirmiausia - per pinigus. Demokratiniame pasaulyje savivaldybių biudžetai sudaromi iš savivaldybių pinigų. Pas mus - atvirkščiai. Vietinės pajamos eina į biudžetą, tai yra, į vyriausybės valdomą sferą, o iš biudžeto jau yra duodama savivaldybėms“.

V. Landsbergis tai pavadino sovietine „davimo-gavimo“ sistema. Duodantis visada yra padėties šeimininkas. Savivaldybės mėgina susitarti su vyriausybe, kad joms būtų skiriamos privalomos lėšos, nes tai - savivaldybių pinigai, o ne malonė ar dotacija. Neturėdamo tų lėšų, savivaldybės negali išmokėti atlyginimų ar atostoginių mokytojams.

Spaudos konferencijoje Vytautas Landsbergis paminėjo ir triukšmą dėl seniūnų skyrimo, pavadinęs jį spektakliu ir dirbtine problema. Pagal Seime priimtą įstatymą, viršaičių pareigybė panaikinta, o įsteigta nauja - seniūnų pareigybė. Taigi viršaičiai savo pareigų neteko, ir su jais reikia atsiskaityti, o seniūnus į šias įsteigtas naujas pareigybės, remdamosi įstatymu, savo nužiūra skiria savivaldybės. Tačiau aukščiausiasis LDDP valdžios pareigūnai ėmė raginti buvusius viršaičius bylinėtis dėl tariamai „neteisėto“ nepašalinimo iš darbo, nors niekur nlepasakytą, kad buvęs viršaitis automatiškai turi tapti seniūnu. Buvo ir teisminė valdžiai nurodyta, kaip reikia spresti, tokias problemas.

Kalbėdamas apie Bendrovių asociacijos suvažiavimą, Landsbergis kėlė klausimą: ar

valdžia yra nepajėgi, ar ji tiesiog nenori žmoniškai spresti bankrutuojančių bendrovių žmonių problemas? Akivaizdžiai matoma, kaip bankrutuojantioms bendrovėms leidžiama save „suvalgyti“. Tokių bendrovių investuotojai galų gale liks be nieko, daug žmonių bus paleisti bemaž „su terbomis“.

Spaudos konferencijoje pažymėjo, kad Lietuvos vadovai įvairiai nuolaidžiauja Rusijai, tikėdamiesi jos rinkų. Įdomu būtų sužinoti, ar jau pagaliau veikia didžiausio palankumo režimas, ar panaikintas dvigubas prekių apmokestinimas? Net su Baltarusija tai nėra išspręsta.

Valstybės valdininkai suskirstyti į du lygius

Vilnius, rugpjūčio 9 d. (Elta) - Lietuvos vyriausybė patvirtino valstybės valdymo tarnybos „B“ lygio valdininkų pareigybių sąrašą.

Pagal šiemet Seime priimtą Valdininkų įstatymą jie suskirstyti į „A“ ir „B“ lygius. „A“ lygio valdininkas yra nuo renkamų politikų priklausanti pareigybė ir gali būti pakeistas po naujų Seimo, prezidento ar savivaldybių rinkimų. Tuo tarpu „B“ lygio valdininkai yra nepriklausomi nuo politinių pasikeitimų.

„B“ lygio valdininkais, be kita ko, patvirtinti Seimo kanceliarijos vadovs, parlamentinio komiteto patarėjai, Prezidentūros konsultantai, Vyriausybės sekretoriai, Vyriausybės patarėjai, jos atstovai apskrityse, apskrinių valdytojai. Šio lygio valdininkams priklauso taip pat kariuomenės vadas ir jo pavadojojas, brigados, filotilės, Karinių oro pajėgų ir Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos vada, ambasadoriai, ambasadų patarėjai, konsulai, atašė.

Lietuva ir Norvegija pasirašė karinį susitarimą

Vilnius, rugpjūčio 8 d. (Elta) - Lietuvoje viešintis Norvegijos Karalystės gynybos ministras Jorgen Kosmo ir Lietuvos Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius ryšius sutvirtino antradienį pasirašytu susitari-

mu „Dėl kontaktų ir bendradarbiavimo gynybos srityje“.

Tik atvykęs į Lietuvą ministras Jorgen Kosmo ir jį lydinti delegacija nuyko padėti gėlių prie televizijos bokšto esančio paminklo kovotojams už Lietuvos laisvę. Po to svečiai susitiko su krašto apsaugos ministru Linu Linkevičiumi, įvairių Krašto apsaugos ministerijos ir Užsienio reikalų ministerijos departamentų vadovais ir Generalinio štabo bei Karinių jūrų pajėgų vadovais. Pasibaigus šiam pokalbiui buvo pasirašyta minėtoji sutartis.

Po pietų ministras Jorgen Kosmo susitiko su Seimo pirmininko pavaduotoju Aloyzu Sakalu, Nacionalinio saugumo ir Užsienio reikalų komiteto nariais.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 11 d.: Šv. Klara (1194-1253); Tiburcijus, Zuzana, Filomena, Putis, Porutė. 1935 m. Kaune prasidėjo pirmasis Pasaulio Lietuvių Kongresas.

Rugpjūčio 12 d.: Hilarija, Klara, Laimonas, Giedrūnė. 1569 m. pasirašyta Liublino unija.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

GYVYBĖS AUKA PAŽENKLINTA V PLS ŽAIDYNIŲ PRADŽIA

Žmonės Lietuvoje ir visus už Tėvynės ribų gyvenančius lietuvius sukrėtė žinia, kad V PLS Žaidynių išvakarėse Mirtis pasiglemžė 37-rių metų amžiaus poeto ir „Naujosios Romuvos“ redaktoriaus gyvybę. Apie šį tragišką įvykį „Lietuvos ryto“ š.m. liepos 31 d. laidoje, straipsniu „Dvi minutės virš Vilniaus – tarp gyvenimo ir mirties“, žurnalistas Edmundas Ganušauskas pasakoja:

„Šeštadienį Vilniaus Vingio parke pasitvėrė Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms skirtos oro balionų šventės metu žuvo oro baliono „Pepsi“ LY-OBY komandos narys V. Daunys.“

Nelaimė įvyko vakare, maždaug be 15 minučių devynios. Kaip Lietuvos rytiui papasakojo Lietuvos oreivų draugijos prezidentas Romas Mikelevičius, oro sąlygos tuo metu skraidymams buvo palankios. Kai prieš vakarinius startus oreiviai susirinko 19 valandą, pūtė dar per stiprus vėjas, bet už valandos, renkantis antrą kartą, buvo aiškiau, jog vėjas rimta. Jo stiprumas, jog vėjas ar siekė 4 metrus per sekundę, tiesa, ne itin patogi buvo vėjo kryptis – į aerouosto pusę.

Susisiekęs su Civilinės aviacijos direkcijos oro navigacijos tarnyba, varžybų vadovas pasakė, kad skrydžių programa. Maždaug be 25 minučių devynios pagal planą į orą pakilo pirmasis balionas, kiti ruošėsi ir laukė komandos. Visi dešimt kupolų, gaudžiant ventiliatoriams ir šnypščiant liepsnai, kol kas bangavo ant vejos. V. Daunys kartu su kitais komandos nariais, kaip ir įprasta prieš skridimą, laikė „Pepsi“ gondolą.

Įvyki mačiusieji žiūrovai ir patys oreiviai vienu balsu teigia, kad Rimvydo Maciulevičiaus „Pepsi“ atstiešė ir šovė aukštyn labai staugiai. Daugelis girdėjo, kaip trūkdama pokštelėjo balioną su autofurgonu jungusi virvė. Pakilusį aukščiausiai medžių aparatą ėmė nešti pietryčių vėjas, ir, tolydžiu kildamas, balionas tolo virš parko.

Staugus aparato šuolis buvo netikėtas ir pačiam „Pepsi“ pilotui R. Maciulevičiui. Pirmosiomis akimirkomis jam rūpėjo kupolas ir virš galvos esantis degikliai – oreivių kalba, balionas dar buvo nevaldomas. Vėliau R. Maciulevičius pasakys, kad pagrindinė nelaukto pakilimo priežastis – vėjo gūsis. Ne vienas oreivis, kaip galima versija, minėjo tai, jog buvo per staigiai atleista ilgoji virvė, kuria prieš startą prilaikoma kupolo viršūnė. Kita vertus, ku-

polait turėjęs būti jau gerokai prikaltintas.

Žmonės nuo pat pradžių matė, jog, maskuodamas kojomis, už gondolos laikosi žmogus. Minioje pasigirdo balsu, raginusių atgnaužti pirštus, tačiau labai greit šie patarimai prarado prasmę – balionas tolo nuo žemės.

R. Maciulevičius sakė, jog buvo pasiekęs gal 100 metrų aukštį, kai staiga išgirdo: „Rimai, čia aš“. Vaidotas laikėsi už storos, oda apsuktos gondolos briaunos. Kaip skrydžiui ruošėsi komandos narys, jis irgi mūvėjo storas odas pirštines – laikytis turėjo būti neįmanoma sunku. R. Maciulevičius atsimeina pirmiausia nusišalęs pirštines ir sušukęs: „Dabar laikykis!“. Plikomis rankomis stvėręs nelaimės ištikėtą už riešų. Tą pačią sekundę, pasak pilotu, vaidoto rankos atsileidusios. R. Maciulevičius bandęs griebti už striukės, tačiau medžiaga neišlaikė, plyšo, o pasiekti juosmens diržą buvę neįmanoma.

Kiek laiko tęsėsi ši drama? Mačiusieji tikina, kad netikėtai šuolį į erdvę ir kraupų grįžimą į žemę skyrė dvi trys minutės. Vaidotas krito be žodžio ir aimanos. Niekas negirdėjo siaubo klyksmo.

Oreiviai jį surado Vingio parko pakraštyje, gulintį ant nugaros tarp nulaužto lazdyno šakų.

V PLS ŽAIDYNIŲ DALYVIAI

Penktose PLS Žaidynėse Lietuvoje dalyvavo arti 5000 sportininkų.

Daugiausia susirinko krepšinininkų (su treneriais ir vadovais) jau buvo 768 asmenys. Lengvaatlečių – 661. Mažiausiai buvo žirgų išjodinėtojų – 14, precizinio skraidymo atstovų – 15; akrobatinio skraidymo – 16. Iš viso į 28 sporto šakų bei atšakų varžybas atvyko 4802 asmenys.

V PLS žaidynėse užsienio lietuvių buvo: iš Rusijos – 172. JAV atstovavo 146. Latvijos lietuvių – 98. Iš Lenkijos atvyko – 60. Iš Australijos – 43. Kanados lietuvių – 40. Iš Argentinos – 17. Estijos lietuvių – 16. Iš Baltarusijos – 10; Anglijos – 3; Naujosios Zelandijos – 2; Venezuelos, Kipro ir Vokietijos – po 1.

Šie duomenys paimti iš „Lietuvos ryto“ š.m. liepos 31 d. laidos.

V PLS Žaidynių deglė, uždegta Kaune prie Nežinomojo Kario Amžinosios ugnies, neša Europos '95 krepšinio vicečempionas, Lietuvos krepšinio rinktinės kapitonas Valdas Chomičius. Nuotr. Prano Abelkio

V PLS ŽAIDYNIŲ ATIDARYMAS VILNIUJE

Apie Penktųjų PLS žaidynių atidarymą jau skaitėte trumpą mūsų korespondento Remigijaus Gaško reportažą išspausdintą „Draugo“ š.m. rugpjūčio 1 d. laidoje. Dabar pateiksime šį įvykį aprašant Vaido Čeponio reportažą, š.m. liepos 31 d. išspausdintą „Lietuvos ryte“ (mus tik vakar pasiekusiame). Straipsnyje „Vienijanti šventės dvasia – tūkstančių žmonių akyse“ rašoma:

„Vakar Vilniuje įvyko penktųjų Pasaulio lietuvių sporto žaidynių (PLSŽ) atidarymo iškilnėms skirti renginiai.

11 valandą prasidėjo šv. Mišios Arkikatedroje. Monsinjoras K. Vasiliauskas pašventino žaidynių vėliavą.

12 valandą iš Medininkų į Antakalnio kapines atbėgo sportininkai pagerbė 1991 metais ketvirtąsias Pasaulio lietuvių sporto žaidynes, pasienio poste šturpiam nužudytą Lietuvos muitininkų ir policininkų atminimą. Beje, tuo metu Lietuvoje vyko ketvirtosios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės.

18 valandą iš Nepriklausomybės aikštės į Kalnų parką pajudėjo PLSŽ dalyvių eitynės. Žaidynių vėliava nešė Lietuvos vardą pasaulyje garsinę sporto veteranai: V. Bardauskienė, A. Rupšienė, V. Vencienė, D. Pozniakas, V. Briedis, K. Šapka. Prie buvusių KGB rūmų, kuriuose buvo nukankinta ir sulušinta tūkstančiai lietuvių sportininkai padėjo gėlių.

21 valandą Kalnų parke prasidėjo PLSŽ atidarymo šventė. Sveikinimo žodį tarė Lietuvos prezidentas A. Brazauskas, žaidynių organizacinio komiteto pirmininko pavaduotojas, sostinės meras A. Vidūnas (šio komiteto vadovas, šalies premjeras A. Šleževičius išlįs JAV).

PLSŽ aukurą uždegė visų keturių iki šiol vykusių Pasaulio lietuvių sporto žaidynių dalyvis V. Grybkauskas iš JAV (pirmosios žaidynės buvo surengtos 1978 metais Toronte (Kanada), antrosios – 1983 metais Čikagoje (JAV), trečiosios, į kurias pirmąkart atvyko Lietuvoje gyvenantys sportininkai, – 1988 metais Ade-

laidėje (Australija), ketvirtosios – 1991 metais (Lietuvoje).

Penktųjų PLSŽ fakelas, kurį liepos 11 dieną Kaune, prie Nežinomo kareivio kapo, uždegė 1995 metų Europos vicečempionas krepšinio rinktinės V. Chomičius, buvo perduotas Lietuvos bėgimo asociacijai nariams. Fakelą su ugnimi per 19 dienų jie nešė aplink šalį.

PLSŽ sportininkų vardu prisaikė davė 1995 metų komandos, iškovojusios Europos jaunių krepšinio čempionatą 5-ąją vietą, narys vilnietis V. Kaukėnas.

Žaidynėse dalyvaus apie 600 užsienio lietuvių iš 14 šalių ir apie 4500 Lietuvoje gyvenančių atletų. Jie varžysis 27 sporto šakų varžybose. Skirtingai nuo praėjusių, šiose žaidynėse jėgas išmėgins tik Lietuvos sportininkai mėgėjai.

Teisėjų vardu prisiekė tarpautinės kategorijos jojimo arbitras, Vilniaus miesto tarybos deputatas V. Milvydas.

Turinginga buvo šventės meninė programa. Grojo pučiamųjų orkestrai: valstybinis „Trimitas“ ir Vidaus reikalų ministerijos reprezentacinis pučiamųjų orkestras.

Dainavo sostinės muzikos mokyklos vaikų choras, vokalinė grupė „Jazz Land“. Pasirodė Vilniaus vidurinių mokyklų vaikų šokių ansambliai. Meistriskumą demonstravo sostinės krepšinio, gimnastikos, dviračių, fechtavimo mokyklų jaunieji sportininkai, Visagino miesto akrobatai.

Vaikai jodinėjo Riešės žirgyno poni arkliai.

Šių žaidynių darbo grupės vadovas R. Girskis „Lietuvos rytui“ sakė, kad jį sužavėjo I. Milkevičiūtės daina bei masinės scenos, kai įspūdinga ir išraiškinga meninė kalba buvo priekelti Lietuvos senovės vaizdai: Didžiojo kunigaikščio Gedimino medžioklė ir jo sapnas.

Vienai šventės vedėjų Lietuvos radijo diktorei B. Luokaišytei labiausiai patiko vaikai tautiniais drabužiais ir Klaipėdos „Žuvėdros“ šokėjai.

Daugelis užsienio lietuvių lyg susitarę „Lietuvos rytui“ tvirtino, jog jų širdys smarkiau suplakdavo, kai pasigirdavo lietuvių liaudies daina.

Daugiau kaip dvi valandas trukusi žaidynių atidarymo šventė baigėsi fejerverku.

FIFA laikas nuo laiko paskelbia tautinių rinktinę stovį. Lietuva, vėliausiam pranešime, 49-50 vieta dalijasi su Jungtinių Arabų Emyrato komanda. Pirmoje vietoje pasaulyje yra Brazilija, po jos – Norvegija, Ispanija, Vokietija, Argentina. Italija rikiuojasi šeštoje vietoje. Latviai – 69-ti, o estai – 123-je vietoje.

JIE GRĮŽTA PASIPUOŠĘ SIDABRU

Iš Penktųjų PLS Žaidynių Lietuvoje sidabro medaliais pasipuošusios grįžta Čikagos LSK „Neries“ klubo tinklininkės, vadovaujamos iš-tvermingo vadovo ir trenerio Zigmo Žiupsnio. Sidabro medaliais pasipuošė ir jungtinė Hamiltono „Kovo“ ir Detroito „Kovo“ ledo ritulio komanda, kuriai vadovavo detroitieškis J. Pikūnas. Sveikinam ir kartu džiaugiamės.

ČIKAGOS LFK „LITUANICA“ 45 METAI

Šie metai „Lituanicos“ klubui yra sukaktiniai, nes minima jo gyvenimo 45-ji sukaktis. Tai pats seniausias beveikiantis lietuvių sporto klubas Čikagoje.

Pats pagrindinis minėjimas, metinis vakaras su vakariene, šokiais ir oficialia dalimi vyks lapkričio 18 d., šeštadienį, Lietuvių centre, Lemonte. Šio renginio proga bus išleistas ir sukaktuvinis klubo leidinis, kurį parengti įpareigotas vienas iš klubo steigėjų, buvęs valdybos pirmininkas ir dabartinis valdybos narys Edvardas Šulaitis. Medžiaga šiam leidiniui jau renkama. Jos laukiama iš visų šio klubo veteranų, ypač pirmųjų valdybų narių. Labai reikalingos senos nuotraukos, kurias norima panaudoti leidinyje. Visą medžiagą siųsti redaktoriaus adresu: 1330 S. 51 Ave., Cicero, IL 60650.

Kiek artimesnis klubo renginys rugpjūčio 19 d. vyks kurgi Lemonte. Tai metinis klubo futbolo turnyras ir gegužinė. Čia pasirodys net 9 komandos vyrų ir veteranų grupėse. Bus žaidžiama nuo 11 val. ryto iki 7 val. vakaro. Gegužinėje bus maisto, gėrimų, gros muzika. Visiems atsilankiusiems bus ka veikti.

„LITUANICOS“ FUTBOLŲ KOMANDA LIETUVOJE

Nors dauguma „Lituanicos“ klubo eskursijos narių iš Lietuvoje vykusių Pasaulio lietuvių sporto žaidynių grįžta tik šį sekmadienį, tačiau, vienas – kitas sugrįžęs kiek anksčiau, jau spėjo papasakoti apie gražius „Lituanicos“ vyrų pasirodymus Lietuvoje. Apie tai plačiau bus ateinančio penktadienio „Sporto apžvalgoje“.

Klubo išdininkas Leonas Juraitis, pats nevykęs Lietuvon, bet rinkęs pinigų vykstantiems (kaupė lėšas išvykos fondu) dėkoja visiems atsiuntusiems didesnę ar mažesnę auką. Iki šiol aukojusiųjų nebuvo daug, todėl galima aukoti dar ir dabar, nes išlaidų būta daug; anksčiau ar vėliau jas reikės apmokėti.

E.Š.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00 Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišūnčiamas, gavus prašymą ka nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuožūra. Nesunaudotu straipsniui nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

LIETUVOS IMTYNINKAI PASAULIO ČEMPIONATE

Atlanta, Georgia valstijoje, š.m. rugpjūčio 9-13 d. vyksiančiame liuvjūio imtynių pasaulio čempionate dalyvaus ir lietuvių. Lietuvos laisvųjų imtynių komanda į JAV atvyko rugpjūčio 3 d. ir nuo atvykimo iki rugpjūčio 8 d. treniruojsi stovyklose.

Lietuvos komandą sudaro 6 imtynininkai: Albinas Sodaitis iš Kauno, 68 kg, Lietuvos čempionas. Aleksandras Polonikas iš Klaipėdos, 62 kg, Lietuvos čempionas.

Andrius Iljinas iš Klaipėdos, 74 kg, Lietuvos čempionas. Algimantas Bertulis, iš Klaipėdos, 82 kg, Lietuvos čempionas.

Ričardas Pauliukonis, praėjusių metų Europos jaunimo pirmenybių Europos laimėtojas, šių metų Europos čempionate užėmė 5 vietą, kandidatas į olimpiadą Atlantoje. Klaipėdietis. 90 kg svorio.

Žilvinas Butkus iš Klaipėdos, 130 kg, Lietuvos čempionas. Su imtynininkais atvyko delegacijos vadovas, Lietuvos imtynių federacijos viceprez. Grigorius Kravetas iš Vilniaus. Rinktinės treneris iš Klaipėdos Sergejus Kasimovas ir imtynių teisėjas Eugenijus Fisenko iš Vilniaus.

Žinias suteikė Albinas Sodaitis.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutarkys dantis už priemamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Sustarimul** (kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p. p. v. antrd. 12:30-3 v. p. p. tretd. uždaryta, ketvd. 1-3 v. p. p. penkt. ir šešt. 9 v. r. - 12 v. p. p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydymoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. J. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p. p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2908
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
7222 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 12 v. p. p. - 7 v. v., antr. 9 v. r. - 12, ketvd. 12 - 4 v. p. p., penkt. 12 - 6 v. v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRADIS TRUMMALA, M.D.
Širdies ir kraujagyslių ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v. p. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Nemų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community Igoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydymas
Kaibame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Penktųjų PLS Žaidynių vėliava nešama į Žaidynių atidarymo iškilmes. Neša pasižymėję Lietuvos sporto veteranai: A. Rupšienė, V. Bardauskienė, V. Vencienė, D. Pozniakas, V. Briedis, K. Šapka. Nuotr. R. Jurgaičio

VARNAS VARNUI AKIES NEKERTA

IGNAS MEDZIUKAS

Sovietinė sistema, paremta marksizmu, žmogų išugdė be jokių aukštesnių idealų, vien tik kaip zoologinį gyvūną. Nyku ir liūdna mūsų tėvynėje, kai išrinktieji, prieję prie valdžios, rūpinasi ne tautos reikalais, ne krašto gyventojų gerove, bet pirmiausia, pasinaudoję padėtimi, stengiasi apsirūpinti patys. Tai akivaizdžiai parodė Lietuvos Seime diskusijos dėl piliečių nuosavybės teisių išlikusių nekilojamajam turtui įstatymo pataisų ir papildymų. Kaip Lietuvos spaudoje rašoma, šioje srityje apstu įvairių pažeidimų. Jų autoriai lengvatiniomis sąlygomis privatizavo puikius butus, pasvelčiui supirko įmones ir pastatus. To dar negana, ir toliau tiesia rankas į išlikusį turtą, kol jo dar yra. Tuo tarpu paprastam žmogui, neturintiniam ryšių su aukštuomenė, neįmanoma atgauti jam priklausancio turto, žemės ar namų.

Eidama į Seimo rinkimus, LDDP skelbė viliojantį šūki: „Darbas, dora, darna“. Deja, visų tų dalykų gyvenimo praktikoje pasigendama. „...Lietuva tapo nepriklausoma, bet laisva ji nėra ir dabar“ - tvirtina Seimo narys Juozas Listavičius. „Į valdžią atėję žmonės skelbiasi esą darbininkų valdžia. Iš tikrųjų nesirūpina nei darbininkais, nei valstybės reikalais. Likimiai palikti tie, kurie taupė senatvei ir laidotuvėms, lieka be nieko“.

Labai liūdna, kad Lietuva pir-

mauja savizudybių skaičiumi Europoje. Tebeklesti išieškoti, korupcija, bankų bankrotai. Savo teisiu, anot ambasadoriaus Česlovo Stankevičiaus, ginti remiantis Konstitucija, neįmanoma, nes praktikoje tebevalioja sovietiniai kodeksai. Kai kurie vyriausybės aktai prieštarauja Konstitucijai. Teisė Lietuvoje valdančios partijos įrankis.

Lietuvos spaudoje skelbiama, kad per pirmuosius keturis šiu metų mėnesius paprastų nusikaltimų, palyginus juos su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, padaryta 3,000 daugiau, o sunkių nusikaltimų vienu procentu daugiau. Kalėjimuose neužtenka vietos laikyti nusikaltėlius, todėl norima juos paleisti anksčiau, negu buvo paskirta teismo bausmė. Tuo pačiu laiku valdžios žmonės skelbia, kad nusikalstamumas mažėja, kad apskritai jis mažesnis negu kitose Baltijos respublikose.

Sovietinei imperijai byrant, Lietuva nuostabiu būdu atgavo laisvę. Tačiau ji negali apsisvalyti nuo okupantų palikimo. Buvo išreikalauta, kad okupacijos vykdytojams būtų suteikta Lietuvos pilietybė, taip pat KGB tarnavusiems ir kankinusiems bei žūdiusiems Lietuvos patriotams. Jie visi gavo privatizavimo čekius, didelės pensijas ir kitas pilietines privilegijas, nors jų lojalumas Lietuvai

yra labai abejotinas. Tie okupantų palikuonys, mūsų supratimu, turėtų būti dėkingi lietuviai tautai. Bet kur tau, jie reikią įvairias nepamatuotas pretenzijas, nes žino, kad už jų nugaros stovi Rusija, kurios pareigūnai nuolat primena Lietuvos valdžiai, kad rusakalbiam dar yra nepakankamai godojami ir materialiai aprūpinami.

Lietuvos teisėtvarka tebėra buvusių „nomenklaturininkų“ rankose. Nepakankamai dėdama pastangų suvaldyti mafiją, kuri, kaip koks parazitas, siurbia tautos kraują ir neleidžia jai ekonomiškai atsigaunti.

Lietuvos kariuomenėje įvairiose svarbiose pareigose yra paskirti buvę sovietų nelietuvių tautybės karininkai ir KGB-istai. JAV yra daug neseno amžiaus išėjusių į pensiją buvusių aukštesnė karinėse pareigose lietuvių, kurie dar turi pakankamai energijos padėti Lietuvai. Ar jie yra kviečiami? Sovietų Sąjungai sugriuvus, gyvi likę tremtiniai iš imperijos šiaurės ir rytų emė grįžti į tėvynę. Bet tokie piliečiai, atrodo, dabartinei valdžiai nepageidaujami, nes reikalauja gražinti atimtas nuosavybes, taip pat mėgina išaiškinti savo buvusius skriaudėjus, dėl kurių jiems teko ilgą laiką kentėti Sibiro lageriuose ar tremtyje. Jie grįžturi prašyti atstatyti jų turėtą Lietuvos pilietybę. Ir jei teisingai rašoma Lietuvos spaudoje, valdžia suskaičiavo jų organizacijai siūstas aukas ir jas apmokestin.

Tuo tarpu stribai ir įvairūs kompartijos veikėjai, kaip nusipelnę Lietuvai, apdovanojami

dosnomis pensijomis, o vargšas buvęs partizanas, tremtinys ar kalnys turi pasitenkinti minimalia pensija. Taip atsilyginama tėvynainiai tiems, kuriems teko kraują lieti ir kentėti dėl Lietuvos!

Lietuvoje didelė reakcija kilo, kai vyriausybė valstybės pirmojo laipsnio riebias pensijas emė dalyti didžiausiems sovietinio laikotarpio kolaborantams L. Diržinskaitėi - Piliušenko, V. Reimeriui, buvusiesiems sovietiniams ministrams ir LKP veikėjams.

Kuo nusipelnę Lietuvai L. Diržinskaitė-Piliušenko? Komunistų partijos narė 1950 m. 1951 m. baigė respublikinę partinę mokyklą, 1958 m. Aukštąją partinę mokyklą prie TSKP CK. 1953-1958 m. LKP Šiaulių miesto komiteto sekretorė, 1958-1960 m. I partijos sekretorė. Nuo 1958 m. LKP Centro komiteto narė. 1960-1976 LTR Aukščiausiosios Tarybos prezidento pirmininko pavaduotoja. 1960-1964 kandidatė į LKP CK biuro narius. Maždaug tuo pat laiku, 1966-1976 dar ir LTR užsienio reikalų ministrė (Tarybų Lietuvos enciklopedija, 1 t., 437 psl.). Taigi ji dirbo okupantui, stengdamasi įtvirtinti sovietinį režimą, kuris prieš lietuvių tautą vartoję genocidą, nežarę ir Sibirą sunaikinimui, vedant išimčių seneliams ir kūdikiams. Gali ateiti laikas, kad I laipsnio pensijas gaus ir tokie Lietuvai „nusipelnę“ veikėjai, kaip E. Eismontas, N. Mitkinas ar net M. Burokevičius su V. Ivanovu. Taigi teisingai priežodis sako: Varnas varnui akies nekerta.

Jei rašytojas Petras Cvirka ligi šiol būtų gyvas, tai ir jis būtų gavęs tokios rūšies pensiją. Ogi jis, kaip prisimename, važiuo su delegacija parvežti „Stalino saulės“, įjungiant Lietuvą į Tarybų Sąjungą. Buvęs politikalinys, dabar vyr. Lietuvos kariuomenės kapelionas, prel. Alfonsas Svarinskas, kalbėdamas gedulo dieną, pasakė, kad P. Cvirkos statula, stovinti Vilniaus aikštėje, iš ten turi būti pašalinta, nes jis buvo tautos išdavikas, padėjęs atkviesti Staliną. Ten, kur stovėjo Lenino paminklas, prel. A. Svarinskas siūlė pastatyti paminklą Lietuvos laisvės kovotojams.

NAMAI VIENIŠIEMS

Šilutės rajone, Pagėgių gyvenvietėje, atidaryta senelių prieglauda, kurioje šiemet gyvens 22 vieniši nusėję žmonės. Prieglauda panaudotas vienas senosios ligoninės pastatas, jo remontas ir įranga kainavo 130,000 litų. Per metus senelių išlaikymas kainuos 300,000 litų, šiemet rajono savivaldybė paskyrė 250,000 litų.

Pirmieji prieglaudos kambareliuose apsigyveno iš lūšnelių bei vagonelio atgabenti seneliai. Viso pageidaujančių sąrašė yra 28 žmonės. Rudenį, sakė prieglaudos direktorius Gražvydas Savickas, bus baigtas remontuoti antras korpusas, 50 senelių. „Žiemi jė jau galės šil-tai“.

80 procentų savo pensijos atidavę prieglaudai, seneliai čia bus pavalgydinami, išprausiami, juos aptarnaus penkiolikos žmonių kolektyvas.

Didelę paramą Pagėgių prieglaudai jau suteikė viena Švedijos labdaringa organizacija, kuri atvežė lovų, patalynės, šaldytuvų, televizorių, minkštų baldų, indų.

Prieglauda pašventino Pagėgių kunigas Petras Šiurys, iškilmės dalyvavo Šilutės meras Šarūnas Laužikas. Atidarymo proga vieni svečiai buvo pavaišinti senelių vienu barščiais ir pjausniu.

(LR, 05.08)

DAR VIENA LIETUVIŠKA MOKYKLA

Merkio upės aukštupyje, Turgečiuose (Šalčininkų rajonas), vos 30 km nuo Vilniaus, gegužės 1 d. buvo atidaryta lietuviška pradžios mokykla. Nuo 1992 m. 17 lietuviškas klases lankančių vaikų glaudėsi vidurinėje mokykloje, kurioje lietuviškas žodis buvo retokas svečias. Tros klases mokėsi viename kambaryje, dirbo pamainomis.

Dabar mokytoja Laimutė Matonytė su savo auklėtiniais įsikūrė buvusios mokyklos sename mediniame pastate, jame - šviežiai išdažyta keletas klasių, žiemą šildomų krosniomis. Netoli mokyklos - šulinys ir sandėliukas malkoms, erdvus kiemas. Mokyklos pastate taip pat gyvena keturios mokytojos.

Mokinius ir mokytoją su pirmąją mokslo dieną įsikūrusioje mokykloje pasveikino Lietuvos tautininkų sąjungos pirmininkas Rimantas Smetona, Lietuvos mokytojų sąjungos pirmininkas Algimantas Masaitis, kiti svečiai. Savos mokyklos atidarymo proga tautininkai rengė koncertą, o mokiniai padovanojo mokyklai prezidento A. Smetonos portretą, knygų, vaikams įteikė donatėlių.

Mokytoja L. Matonytė padėkojo mokinių tėvams, vidurinei

RASTI B. DAUGUVIČIO ARCHYVAI

Biržų rajono Slimaniškių kaime rasti režisieriaus ir dramaturgo Boriso Dauguvičio archyvai. Juose - pagyrimo raštai, sveikinimai įvairiomis progomis, apdovanojimų dokumentai.

Archyvai rasti sodyboje, kuri anksčiau priklausė Dauguvičio šeimai.

(LR, 07.27)

Danutė Bindokienė

Su šūkiu „Dievui ir Tėvynei!“

Rugpjūčio 10 d. Detroite prieglauda Lietuvos vyčių organizacijos 82-tasis seimas. Duomenų dar neturime, kiek dalyvių į jį susirinkę, iš kurių vievaldybė paskyrė 250,000 litų.

Pirmieji prieglaudos kambareliuose apsigyveno iš lūšnelių bei vagonelio atgabenti seneliai. Viso pageidaujančių sąrašė yra 28 žmonės. Rudenį, sakė prieglaudos direktorius Gražvydas Savickas, bus baigtas remontuoti antras korpusas, 50 senelių. „Žiemi jė jau galės šil-tai“.

80 procentų savo pensijos atidavę prieglaudai, seneliai čia bus pavalgydinami, išprausiami, juos aptarnaus penkiolikos žmonių kolektyvas.

Didelę paramą Pagėgių prieglaudai jau suteikė viena Švedijos labdaringa organizacija, kuri atvežė lovų, patalynės, šaldytuvų, televizorių, minkštų baldų, indų.

Prieglauda pašventino Pagėgių kunigas Petras Šiurys, iškilmės dalyvavo Šilutės meras Šarūnas Laužikas. Atidarymo proga vieni svečiai buvo pavaišinti senelių vienu barščiais ir pjausniu.

(LR, 05.08)

„Draugo“ steigėjų ir pirmųjų redaktorių, todėl ir „Draugas“, katalikiškas laikraštis, sutiko spausdinti jaunimo skiltį, kaip oficialių vyčių skyrių. Ta graži tradicija tebetiesama iki dabar, nors su pertraukomis, kai dėl skyrelio redaktoriaus ar korespondentų stokos tekdavo kurį laiką jo atsiskaityti.

Čia nenumatomas rašyti vyčių istorijos, o tik paminėti šios garbingos Amerikos lietuvių katalikų organizacijos pradžia ir pasidžiaugti atliktais darbais, atstatant nepriklausomą Lietuvą 1918 m., paramą jai nepriklausomybės laikotarpiu, aktyvią veiklą, kovojant dėl jos laisvės per 50 okupacijos metų.

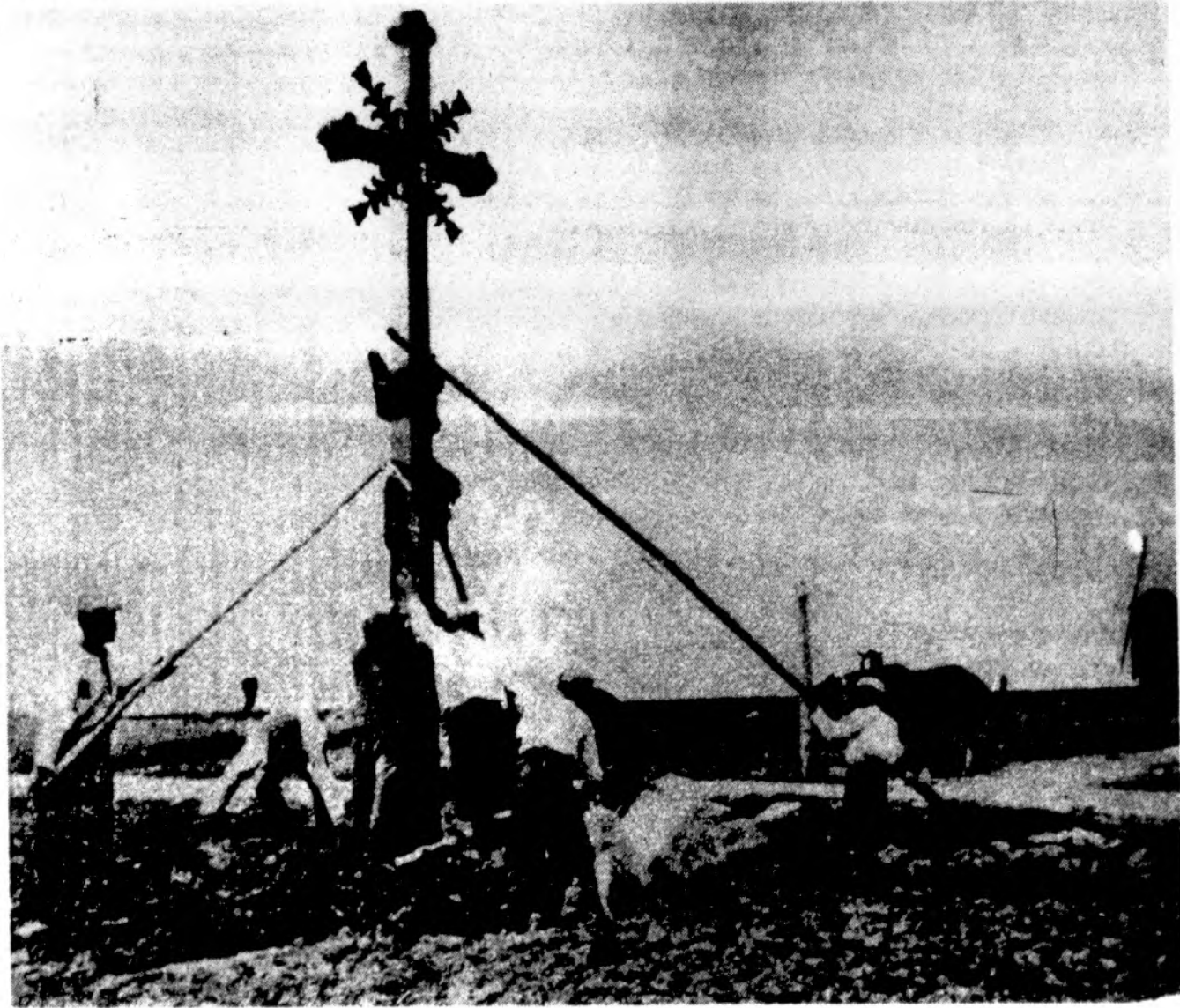
Tarp didžiųjų vyčių organizacijos idealų puoselėtojų bei palaikytojų buvo ir ilgametis „Draugo“ redaktorius Leonardas Šimutis. Jame vyčiai visuomet turėjo tvirtą patarėją ir pagalbininką. Kartu su Aleksandru Račkum ir Kaziu Pakštu L. Šimutis 1915 m. dalyvavo vyčių organo, žurnalo „Vytis“ gimimo procese. Žurnalas tebeleidžiamas iki šiol, nors jo puslapiuose, kaip ir pačioje Lietuvos vyčių organizacijoje, nedaug liko lietuvių kalbos žymių.

Tiesa, vietovėse, kur vyčių veikla gyvenė ir narių skaičius gausus (pvz. Čikagoje), veikia chorai, tautinių šokių grupės, organizuotai dalyvaujama didžiuliuose lietuviškuose renginiuose (tautinių šokių bei dainų šventės, krikščionybės Lietuvoje įvedimo sukakties minėjimo iškilmės ir kitur), bet tikrai vertėtų daugiau dėmesio skirti lietuvių kalbai. Juk tai pagrindinis tautiško dūmo, atskiriantis vienos tautybės asmenis nuo kitos. Vis dėlto Lietuvos vyčiai sugebėjo išlikti per daugiau kaip 80 metų ir laikyti tų pačių siekių, tikslų, idealų, kurie buvo suformuoti pačioje pradžioje. O tai jau nemažas pasiekimas.

Kadangi Lietuvos vyčiai nuo pat savo įsikūrimo užuomazgos turėjo glaudų ryšį su „Draugo“, nedaug už jų organizaciją vyresni, o ypač su jo ankstyviausiu redaktorium kun. A. Kaupu, ir kiek vėlesniu - Leonardu Šimučiu, jaučiame jiems ypatingą kongregacijos įsteigėjos, Motinos Marijos Kaupaitės brolio. Jis buvo vienas dienraščio

mokyklai ir Tautininkų sąjungai už paramą. Mokyklos atidaryme nedalyvavo Šalčininkų rajono švietimo skyriaus, Švietimo ministerijos atstovai.

Valstybinės vėliavos ir ant popieriaus lapo išrašyto mokyklos pavadinimo fone buvo padaryta pirmoji lietuviškos mokyklos nuotrauka. (LR, 05.04)

Šiaulėniskiai stato kryžių (1933 m.)

Nuotr. Balio Buračo

TRYS SAVAITĖS LIETUVOJE

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Sentimentalios kelionės dieneraštis

6
Penktadienį, birželio 2 d. popietė, dr. prof. Petras Stirbys mane išvežė į Kauną, kur su vaisėmis laukė jo žmona dr. Angelė ir dukrelė Kristina. Trejetą metų nesimatę, vieni kitų išsilgę, likusią dienos dalį ir vakarą praleidome juokaudami, apsikeisdami naujienomis, nes dr. Stirbys savo buvimo Clevelande metu susipažino ir susidraugavo su mano seimos nariais, tai norėjo išgirsti jų gyvenimo naujienas.

Šeštadienį, birželio 3 d. rytą, po neramios nakties, nes stipriai daužėsi perkūnija, „Respublikos“ dienraštį perskačiau žinute, kad praėję naktį Panevėžy mire prez. Brazauskos sesuo Regina Jukonienė. Pagalvojusi apie mano malonų priėmimą, nutariau padaryti krietimką

gestą ir prezidentui pareikšti užuojautą. Dr. Stirbiui pasiūlius mane nusiųsti telegramą, nuvažiuoju į centrinio pašto telegramų skyrių. Čia atmosfera nebuvo maloni - už aukštos pertvaros susiraukusi moteris, primenantis buvusios tvarkos tarnautojus, kurių elgesys buvo pagrįstas filosofija, kad jie savo buvimu daro malonę interesantui, bet ne interesanto apsilankymas užtikrina jų pragyvenimo šaltinį. Dr. Stirbiui išdėstius reikalą, jį mestelėjo telegramos teksto blankelį, paliepė „viską tiksliai surašyti ir pasirašyti“. Tą aš ir padariau, beveik viską, išskyrus telegramos tekstą, surašydama angliškai. Užmokėjusi už telegramą, išėjome mandagiai atsisveikinę, bet atsakymo nenugirdau. Paste-

bėjau, kad Lietuvoje telegramos nėra labai brangios, nes už 39 žodžių telegramą teko sumokėti tik du litus ir 40 centus.

Po priešpiečių Stirbiai pasiūlė mane nuvežti į Pažaislį, kuriame nuvežti lankiausi, vizitą labai gerai prisimenu, nes tėveliai ketino mane bent vieniems mokslo metams palikti Pažaislio vienuolyno mergaičių bendrabutyje ir mokykloje. Aš susijaudinau pamačiusi, kai vienuolė atvedė būrelį uniformuotų, išblįskusių, drausmingai išsirikiavusių ir nelinksmiai nusiteikusių mergaitėmis. Išėjus raudojau, ieškojau paguodos pas savo močiutę, kol tėveliai buvo priversti pakeisti savo planus. Iš vėlesnių apsilankymų prisimenu gražias bendrabučio patalpas, nuostabiai gražią bažnyčią, gėlynus, apkarpytus krūmus, smėliu išabarstytus takelius... Bet dabar pasijutau giliai sukręsta, pamačiusi apieštatą tą puikų mūsų bažnyčios ir meno paminklą. Iėjus į bažnyčios vidų, mačiau

šiuokšles ir šukes, tik gražios lubos ir dalis freskų dar išliko, nors visišką tamsioje buvo sunku ką nors aiškiau matyti. Žinant, kad tai kadaise buvęs nuostabiai gražus Italijos vėlyvojo baroko pavyzdys, norisi pravirkti. Bendrabučio patalpos kažko prikrautos, apleistos, žolynai apžėlę, gėlynų nėra, išlikusiose takeliuose žvyras ir akmenėliai. Užkalbinome vieną kiemelį šluojančią moterį. Pasirodo, kad tai seselė Melanija, i vienuolyną įstojusi 1948 metais, 35 metus mokytojavusi, didžiąją savo pedagoginio darbo metų dalį praleidusi su mergaitėmis. Su ja pasikalbėjus, susidarė įspūdis, kad tai aukšto intelekto, didžios dvasios, jokio smūgio nepalaužta, giliai Dievo valia ir malone pasitikinti, asmenybė.

Atsisveikinę, pasukome į Šv. Arkangelo Mykolo, buvusią Kauno Igluogo bažnyčią, kurioje mus labai draugiškai ir maloniai pasitikio šio bažnyčios restauruotojas ir klebonas, poetas kun. Ričardas Mikutavičius. Jis

Aurorė A. Balašaitienė „Geležinio Vilko“ bazėje (antroji iš kairės) su Šiaulių kraštotyros skyriaus direktore Lidija Praniene ir dviem karininkais.

mus visus tris paskatino ryt atvykti į sumą ir pakviesti į naują sumos papietauti jo naujame bute. Ilgokai gyvenęs Aleksote, Tumo Vaižganto bute, jis vakare užsuko viena moteris,

Alėjoje arti bažnyčios, o buvusiam bute baigiamas įrengti Tumo Vaižganto muziejus. Atsisveikiname, padėkoję už kvietimą. Tos pačios dienos vakare užsuko viena moteris,

kuri aktyviai talkininkauja kun. Mikutavičiaus rengiamoje Lietuvių Tautos genocido pagerbimo šventėje, pagerbiant „juodąjį birželį“, įvyksiančioje birželio mėn. 15-18 d. Renginių skelbiančioje brošiūroje rašoma, kad renginio tikslas yra „pagerbti tuos, kurių netekome, dėl ko Lietuva kentėjo. Norime prisiminti šiandieną jų dvasia, jų veidus nepriklausomoje Lietuvoje. Pagrindinis tema: mirtis ir prisikėlimas, kada mirtis tampa gyvybe, tamsa tampa šviesa. Metafora gali būti suprantama asmenine, liturgine ir tautine prasme“. Planuojama turininga trijų dienų programa su iškilmingomis pamaldomis po atvirą dangum, chorais, Kauno filharmonijos ir kamerinių orkestrų pagalba. Tai dienai yra net Clevelande specialus arnotas, o bažnyčioje šventės metu būsianti įrengta atminimų sienu su dar nematytomis tremtinių ir nukankintų lietuvių nuotraukomis.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

**KONCERTUOS
ALDONA STEMPUŽIENĖ**

Solistė Aldona Stempužienė koncertuos Santaros Šviesos federacijos 42-jame suvažiavime, š.m. rugsėjo 7-10 d. vyksiančiame Camp Ronora, Watervliet, Michigan.

**„GRANDINĖLĖS“
VADOVAI TAUTINIŲ
ŠOKIŲ KURSOSE**

Tautinių šokių kursuose, Dainavos stovykloje vyksiančiose š.m. rugpjūčio 13-20 d., dalyvauva „Grandinėlės“ vaikų grupės vadovė Aida Bublytė, mokytoja Rima Žiedonytė ir muzikos vadovas Rimas Biliūnas. Stovykloje bus susipažinama ir mokomasi 1996-jų metų Tautinių šokių repertuaro.

**KALBĖS
DR. L. KRIAUCĖLIŪNAS**

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Clevelando skyriaus susirinkimas š.m. rugpjūčio 12 d. vyks Lietuvių namuose. Kalbės dr. Leonas Kriaucėliūnas. Bus Clevelando skyriaus veiklos pranešimas oficialios dalies – pobūvis. Kviečiami visi nariai ir tautinės minties asmenys.

**INGRIDAI BUBLIENEI
DAR VIENOS PAREIGOS**

1996 m. Atlantoje vyksiančios olimpiados metu rengiamoje tarptautinėje parodoje dalyvauja ir Lietuva. Paroda vyks Cobb Galerie Center, Atlanto šiaurinėje dalyje, prie I-75 kelio. Parodos parengiamajam darbui Lietuvoje vadovaus LITEXPO direktorius Aloyzas Tarvydas, o JAV-se – clevelandietė IB Communications prezidentė Ingrida Bublienė.

**JURGIS ČIURLIONIS
„FREE TIMES“
PUSLAPIUOSE**

„Free Times“ žurnalo, š.m. rugpjūčio 12 d. laidoje rašoma apie Jurį Čiurlionį ir jo kūrybą – spalvingas ekspresionistines mozaikas, pritaikomas ištaiginguose dušuose. Savo kūrybai naudoja marmurą, granitą ir gintarą. Čiurlionis pasakoja, kad panašūs darbai vykdomi Ispanijoje ir Amerikos pietvakariuose. CSU baigęs psichologiją, Jurgis Čiurlionis šio meno mokėsi Lakeland Community College.

MALDOS ŽYGIS Į VILNIŲ

Minint vyskupo Motiejaus Valančiaus mirties 120-ąsias metines ir Lietuvos žmonių maldos žygio į Kryžių kalną penkmetį, Blaivystės sąjūdžio Marijampolės miesto valdyba birželio 3-4 d. surengė maldos žygį į Aušros Vartus ir Vilniaus Kalvariją. Per gyvenvietes pakeliui į sostinę žygio dalyviai ėjo pėsčiomis. Marijampolietis prie LTV kryžių kalnelio Vilniuje pasitiko blaivystės sąjūdžio Vilniaus miesto atstovai. Per Sekmines marijampolietis ir prie jų prisidėjo vilniečiai aplankė Vilniaus Kalvarijas, meldė Dievą palaimos Lietuvai, pagalbos apsaugoti nuo girtavimo ir kitų blogio apraiškų. („Katalikų bažnyčia Lietuvoje“, Nr. 5)

**„DIRVOS“ – „VILTIES“
GEGUŽINĖ**

„Dirvos“ – „Vilties“ gegužinė sekmadienį, rugpjūčio 13 d., vyks Liudos ir Vinco Apanių sodyboje, 8020 Mulbery Rd., Chesterton, Ohio. Pradžiai 1 val. p.p.

AMŽINYBĖN IŠEJUSIEJI

Prieš daugelį metų Cleveland atvykę radome nuoširdžius ankstyvesnės imigracijos lietuvius. Daug pagalbos patyrėme iš gausios Šukių šeimos. Dabar, amžinybėn išėjus vieni jų sūnui – Vytautui Šukiui, liūdimė kartu su jo žmona Louise, jų septyniais vaikais, broliais, o ypač užjaučiame į mūsų gyvenimą įsijungusį brolių Kęstutį Šukį.

Nuoširdžiai užjaučiamas ir dail. Kęstutis Kizevičius, palaidojęs savo mamytę, a.a. Kazimierą Kizevičienę.

BALFO Philadelphia's skyriaus veikėjai su talkininkais, užbaigę krauti talpintuvą, kuris š.m. gegužės mėn. buvo išsiųstas į Lietuvą. Skyriaus darbuotojai, vadovaujant pirm. Juozui Majauskui, šiemet suorganizavo ir išsiuntė Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Panevėžio sk. 3 talpintuvus su maistu, rūbais, vaistais, mokymui skirtais žaislais ir kitomis gėrybėmis. Nuo-traukoje iš kairės: J. Henderson, V. Vienažindis, J. Misoni, J. Majauskas, kun. T. Burkauskas, G. Labutis, P. Trakimas, A. Masaitis ir A. Staples (talpintuve).

**A Whole Day
of Healthy Surprises**

**Šv. Kryžiaus Ligoninės Sveikatos Mugė
Šeštadienį, Rugpjūčio 12 d. 10 val. ryto-4 val. p.p.
2701 W. 68th Street (ir California Ave.)**

Patikrinimai VELTUI:

- * Cholesterolis
- * Kraujų spaudimas
- * Diabetas
- * Švino kiekis kūne (tik vaikams)

**Skiepai VELTUI:
10 v.r. - 2 v. p.p.**

**Paskaitos pie sveikatą
VELTUI:**

- Sveikatos reikalais kalbės profesionalai. Temos:
  - Sveika širdis
  - Fizinė sveikata ir gera savijauta
  - Vaikų sveikata
  - Sveiki pensininkai
  - Moterų sveikata

Staigmenos VELTUI:

- * Sveikatos patikrinimas veltui (pačioje mugėje arba užsisakykite telefonu)
- * White Sox įžymybė Bill Melton 11 v.r.
- * Dovanos, vertingi loterijos laimikiai.
- * Vertingi kuponai
- * Priešpiečiai
- * Ligoninės apžiūrėjimas

**Užsiemimai vaikams
VELTUI:**

- * Veltui „Ranger membership“ kortelės visiems!
- * „Identichild“ programa: apie vaikų saugumą kalbės vietinė policija; I.D. nuotraukos
- * „Mousercise“ su Mickey ir Minnie Mouse
- * Sveikatos at-radimo centras – smagi vieta vaikams „atrast“ žinias apie savo sveikatą
- * Veidelių dažymas, klaunai
- * Pirmos pagalbos mašinų ir ugniagesių sunkvežimių apžiūrėjimas
- * Policijos šunys
- * „Jump rope“ demonstracijos

**Call 312-471-8600
for more information**

**HOLY CROSS
HOSPITAL**

Expect to be Surprised!

2701 West 68th Street - Chicago, Illinois 60629

HOLY CROSS HOSPITAL IS SPONSORED BY THE SISTERS OF ST. CASIMIR

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

**ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]**
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
**312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS**

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, aip pat ir už automobilio draudimą.

**FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654**

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. **R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.**

MOVING—KRAUSTYMAS
Profesionalus patarnavimas preinamomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis:
Gediminas: tel. 312-925-4331

FOR SALE

**Parduodu vartotą planingą
tel. 708-344-1656**

Parduodu įvairius namų reikmenis; baldus, įrankius, indus ir t.t. Kreiptis: **312-737-8565 nuo 7 v.r. iki 10 v.r. arba 312-927-9758 nuo 5 v. p.p. iki 8 v.v.**

REAL ESTATE

**GREIT
PARDUODA**
**RE/MAX
REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161**

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuterijū FAX pagalba
- Nuosavybų įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Penšininkams nuolaida

Century 21 **KMIECIK REALTORS**
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

**DANUTĖ MAYER
284-1900**

Jeji norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

HELP WANTED

**REIKALINGI NAMŲ
PRIŽIŪRĖTOJAI (JANITORS)
VYRAI**
8 val. darbas. Pradinė alga \$1600 mėn. Ne Illinois valstijoje.
**Consolidate Employment Agency
Tel. 312-545-7819**

IEŠKO DARBO

Jauna moteris ieško bet kokio darbo. Turi leidimą dirbti.
Tel. 312-925-5410

**DRAUGE GAUNAMI ANGLŲ KALBA
LEIDINIAI**

BED AND BREAKFAST IN LITHUANIA. 177 psl.	\$12.00
ČIURLIONIS: PAINTER AND COMPOSER. Stasys Goštautas. 558 psl.	\$25.00
HELL IN ICE. Sibiran tremtinės dienoraštis. Onutė Garbštienė. 255 psl.	\$13.00
SVETUR OR AWAY FROM HOME. L. R. Fike. 419 psl.	\$17.95
LITHUANIAN SELF-TAUGHT. M. INKĖNIENĖ. 154 psl.	\$4.00
HISTORY OF LITHUANIA. Dr. J. B. Končius. 142 psl.	\$5.00
POPULAR LITHUANIAN RECIPES. Josephine Daužvardis. 127 psl.	\$7.00
FIGHTERS FOR FREEDOM. Juozas Daumantas. 279 psl.	\$10.00
LITHUANIANS IN THE USA. Aspects of ethnic identity. David Fainhauz. 246 psl.	\$15.00
AWAKENING LITHUANIA. Prof. J. Stukas. 191 psl.	\$6.00
ENGLISH-LITH. DICTIONARY. Baravykas. 590 psl.	\$15.00
MAP OF LITHUANIA — 25 x 35", color	\$10.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai prideda Sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakytojai prideda pašto ir išlaidų apmokėjimui.

KAUNO LAIKAS

Prenumeruodami mūsų laikraštį paremsite laisvą, demokratišką, visuotinės kniškšdionybės ir žmoniškumo vertybes puoselėjanti, plačių visuomenės akiračių laikraštį.

Vyriausiasis redaktorius: Vidmantas Valiušaitis
Vyr. redaktorius pavaduotojas: dr. Kęstontas Čeginskas
Direktorių valdyba: kun. Robertas Grigas, Jonas Kalreivičius, Benas Mažeika, Kęstutis Skrupskelis, Birutė Sturkienė, Vidmantas Valiušaitis

Metinė prenumerata oro paštu: „Kauno laikas“ atstovas JAV: Alfonsas Pargauskas
8908 Butterfield Ln., Orland Park, IL 60462
fax.: (708) 243-0418

LAIŠKAI

„KAUNO LAIKO“ BIČIULIAMS

Išėjimoje yra nemaža prijauciančiųjų „Kauno laiko“ laikraščiu, kuris buvo atgaivintas Kaune pernai rudenį. Tuo metu buvau Kaune ir esu liudininkas: numatyta dieną tas laikraštis nebūtų išspausdintas, nes, bandant spausdinti pirmąjį numerį, rasta, kad popierius, kurį turėjo, buvo netinkamas. Paskutinę minutę visur buvo ieškota popieriaus. Niekur negavo. Niekas neskolino. Tik galų gale „XXI amžius“ paskolino ir tuo išgelbėjo padėti.

Ar skola gražinta? Ar atsidėkota? Š.m. liepos 7 d. „XXI amžius“ redaktorius Edvardas Šiugžda savo laikraštyje rado reikalą išspausdinti viešą laišką „Kauno laiko“ redaktoriui Vidmantui Valiušaičiui: „Jau daugiau kaip metai praėjo nuo tada, kai „XXI amžius“ redakcija paskolino „Kauno laiko“ redakcijai penkias tonas laikraštinių popieriaus. Tuometinis „Kauno redaktorių išpareigojo skola mums gražinti per mėnesį, tačiau savo išpareigojimo neįsteigė... Mūsų kreipimasi tiek į Jus, tiek į Kauno valdžią niekaip nepadaeda susigrąžinti teišotos skolos. Mums dabar popierius – gyvybinis klausimas. Neturėdami popieriaus, nebegalėsime leisti laikraščio ir kartu nuvilsime savo skaitytojus. Gerbiamas V. Valiušaiči! Prašytume Jus imtis visų priemonių, kad kuo skubiau būtų gražinta skola „XXI amžius“, nes atsisakymas su skolintais visame pasaulyje yra laikomas garbės reikalas. Su pagarba – Edvardas Šiugžda, „XXI amžius“ redaktorius“.

Gražinti skolą yra ne tik garbės, bet ir teisingumo reikalas. „Kauno laikas“ nieko negali skelbti apie tiesą ir teisingumą, kol pats laikraštis nesiskaito su tiesa ir teisingumu. „Kauno laikas“ šiuo metu moko labai nemalonią pamoką: neskolink net tam, kuris didžiausioje nelaimėje.

„Kauno laiko“ bičiuliams išėjimoje linkiu atstatyti teisingumą, siunčiant finansinę paramą vieninteliui du kart į savaitę išeinančiam katalikų laikraščiu Lietuvoje – „XXI amžius“, kaip „Kauno laiko“ skolos gražinimą.

Kun. Kęstutis Trimakas
Westchester, JAV – Kaunas

TEVO DIENOS ŠVENTĖ LIETUVOJE

Š.m. birželio 17 d. „Drauge“ išspausdintas dr. Lino Sidrio straipsnis „Mintys Tėvų dienai“ labai puikus, daug gerų minčių. Teisingai buvo pasakyta, kad tarybinis visuomeninis gyvenimas smarkiai pažeidė tėvo atsakomybių ir pasiaukojimo sąvoką. Visi gerai žinome, kas yra komunizmas. Jis iš pagrindų sugadino ir sužlugdė visą Lietuvą. Nuolatinis šnipinėjimas suardė šeimas, išgalėjo įskundimai, kurių pasekmė – kalėjimas, Sibiras. Tas chaosas tęsėsi daugelį metų.

Pagalčiau Lietuva išsikovojo nepriklausomybę. Šiandieną Lietuvai reikia padėti atsikurti ekonomiškai, duoti paramą, o ne vadovauti ir daryti ten tvarką. Ji kaip augalas turi išleisti naujas šaknis, išsiesti į viršų ir išleisti naują žiedą: demokratinę Lietuvą. Visi tie, kurie gimė rusų komunistinėje sistemoje, augo,ėjo į mokyklas, reikalingi ilgesnio laiko. Jie turi atsigaivinti ir stebėti, kas dedasi laisvame pasaulyje. Be to, dr. Lino Sidrio straipsnyje minima šeima, tai nėra visa Lietuva. Tie, kas turėjo geresnius smegenis, ar tėvai sugebėjo patarti vaikams,

kad rusai nualino Lietuvą, tie suprato, kad tik pats gali sau padėti, o ne valdžia. Straipsnis yra baigiamas: „Gal ir Lietuvoje reikėtų įvesti Tėvo dieną“. Šio straipsnio dėka, tu pačių metų liepos 14 d. Nr. 135 „Drauge“ laiškų skyriuje, Ramutė Alminienė rašo: „Lietuvoje reikia Tėvo dienos“.

Abiem naujosios minties iškelėjams duodu atsakymą, kad Lietuvoje yra Tėvo diena. Pereitais metais, sveikinant mane su Kalėdom ir Naujais metais gavau iš savo krikšto dukrelės Giedrės Leškutės – Pamario krašto, Šilutės istorinė kasetė, įrašyta Vilniuje. Šią kasetę matė daugelis lietuvių, taip pat Los Angeles Vyčių 133 kuopa pas mane susirinkimuose. Jie gali paliudyti, kad Tėvo diena Lietuvoje yra. Manychiau, kad būtų verta susipažinti su šios kasetės turiniu. Tai graži Lietuvos istorija, ne vienas ir ašara išspaudusi. Parodoma Lietuvos didieji kunigaikščiai, tautiniai rūbai, dainos, Parlamento gnyimas, Baltijos kelias, namų šiluma su dainomis ir sodjybonimis, kalėdinė naktis, Joninės, Motinos diena. Tėvo dieną, dalyvaujant tūkstantinei miniai, grojo ansamblis „Nerija“, o paveiksle ant sienos tėvas dešine ranka laiko dukrelę, o kaire – sūnų. Šventėje dalyvavo ir šokių grupė „Žuvėdra“ iš Klaipėdos bei Suvalkijos liaudies dainų grupė „Jurgėnų kaimo kapela“. Kokios gražios šios melodijos, primenančios gimtinę Lietuvą, su meile, pagarba, dėkingumu visiems, kad liūdesio valandoje turime, kas mus nuramina.

Mano manymu, sakiny „Gal ir Lietuvoje reikėtų įvesti Tėvų dieną“, yra visi netikslus ir neatitinkantis tikrovę. Galima būtų buvę pažymėti, kad ji dar nėra labai populiari, bet yra, ir tai, manau, yra aiškus atsakymas visiems.

Stasė Bajalienė
Los Angeles, CA

AR JAU REIKIA „UTĖLIZUOTI“?

Šį laišką noriu „utėlizuoti“, kaip įrodymą, kad anglicizmų vartojimas lietuviškoje žiniasklaidoje gali privesti prie labai juokingų išsireiškimų. Vienu tokiu, tiesiog klasišku pavyzdžiu, negalėjau savo kailyje išverti nepasidalinės su „Draugo“ skaitytojas.

Kalba eina apie „Panoramos“ televizijos žinias iš Lietuvos, kurias su pasigėrėjimu čia, Omahoje, matome jau netoli dvejų metų per SCOLA TV kanalą kas pusvalandį kiekvieną dieną. Tai gan veiklios ir jaunos LB Omahos apylinkės valdybos nuopelnas.

Liepos 22 d. naujienų laidoje, vienas Lietuvos pareigūnas, diskutuodamas gamtos teršalus, pareiškė, kad „pesticidai turėtų būti utėlizuojami“ kažkokiam naudingam tikslui. Tik porą kartų išklauses, į juostelę įrašytą pasisakymą, supratu, kad ne utėlemis apleisti buvo siūloma kenkėjų nuodus, o juos panaudoti („utilize“) naudingam tikslui!

Tikiuosi, kad šis pavyzdėlis bent truputį prisidės prie Vytauto Šeštoko „Draugo“ 147-tame numeryje išvardintų mūsų kalbos žalojimo pavyzdžių. O galgi bent vienas iš mano mestų „žirnių saujos“, kam nors pataikys į akį ir bus atkreiptas dėmesys į mūsų kalbos švarinimą...

Jonas Šarka
Omaha, NE

NEŽINOMASIS P.P. YRA PETRAS PILKA

Savo įdomiame aprašyme apie kooperatinę leidyklą „Aistia“ („Draugas“, š.m. liepos 29 d.) Remigijus Misiūnas spėlioja, kas slėpėsi už inicialų P.P., paruošusio skautiškąjį dainorėlį

Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje jaunieji mokiniai ir būsimieji gimnazistai šoka Joninių šventės programoje.
Nuotr. Marytės Šmitienės

„Laužams liepsnojan“ (Kassel-Mattenberg, 1947 m.) Tai buvo Petras Pilka-Pilkalnis (1921.VIII.31-1976.VII.28).

„Skautų aidai“ 1977 m. sausio mėn. numeryje išspausdintame jo nekrologe rašoma „(...) Brolis Petras turėjo gražų balsą, mėgo inscenizuoti, todėl jis buvo nepažinomas lauzavedys įvairiose (skautų) stovyklose Vokietijoje ir Australijoje (...) Jo rašytos pasakos, feljtonai, straipsniai Pilkalnio, Želvos ir Pipo slapyvardžiais buvo spausdinami bendruomeninėje ir skautiškoje spaudoje. 1947 m. Vokietijoje išleido skautiškų dainų rinkinėlį „Laužams liepsnojan“, parašė 3 veiksnių dramą „Suapteitos rankos“ ir populiarų (net 5 kartus Sydnejuje statytą) vaidinimą „Pabaigtuvės“.

Apie jį bostoniškėje Lietuvių enciklopedijoje rašoma, kad 1948 m. atvyko į Australiją, bendradarbiauja spaudoje, veikia skautuose, Šviesoje. Už pasakų rinkinį 1958 m. laimėjo Kanados Lietuvių Bendruomenės Kultūros fondo premiją.

Australijoje jis buvo dažnas literatūros vakarų dalyvis. Jo novelė „Laisvės karaliūnas“ buvo įtraukta ir išties išspausdinta Australijos lietuvių metraštyje (Sidney, 1961 m.).

Reikia pastebėti, kad jis kai kada painiojamas su kitu Petru Pilka – poetu (1908-1977), gyvenusiu Bostone ir dirbusiu Lietuvių enciklopedijoje.

Vytautas Strolia
Fair Lawn, NJ

VISATOS PASLAPTYS

Nesu tikra, kas daugiau įskaudina milijonus krikščionių: ar šių laikų vis labiau gendant moralę, ar mums, tikintiesiems, paskutiniu laiku ateistų mokslininkų peršama teorija, kad visata buvo sukurta „Big Bang“ būdu. Ta „Big Bang“ hipotezija ne per seniausiai išlindusi į šviesą, randa gerą dirvą šiame krašte, kur mokykloje, televizijoje, ar „aukštos klasės“ pobūvyje nebandyk paminti Dievo vardą!

Todėl kiek nuostabu, jog Nijole Jankutė „Draugo“ (liepos 29 d.) kultūriniame priede taip

širdingai sužavėta knyga „Wrinkles in Time“, pataria knygą pasiskaityti. Knyga, pilna „mandrų“, mokslinių frazių, jokio kredito Dievui neduoda. Recenzuodama knygą, N. Jankutė rašo: „Big Bang“, tai atradimų faktais pagrįstas paaiškinimas, kaip gimė visata, tačiau pats pagrindinis klausimas, kas ją pagimdė? Vadinasi, po to visų „faktais“ pagrįstų, paaiškinimų žmonija dar nežino, kaip gimė visata? Nagi, miela N. Jankute, aš žinau: Visagalis Viešpats Dievas sukūrė regimąją ir neregimąją visatą! Šių laikų žymiausi mokslininkai, astronomai dar iki šios dienos neišaiškino, kas yra erdvėje tos paslaptingosios „black holes“, kurios turi žmogaus protui neįsivaizduojamą traukos jėgą, net pajėgiančias įtraukti į save iš visas planetas. Jei žmogus liktų gyvas, įtrauktas į „black hole“, manoma, kad jis už jų rasti, kitus pasaulius, kitas visasatas. Ir taip be galo... O, Dieve, koks tu didis... Galia pridėt, kad šios žemėlės mokslininkai dar iki šiol ir nežino, kur prasideda ir kur baigiasi visata. Niekas iki šiol neįrodė, kad žmogus kilęs iš beždžionės. Ir taip daina be galo...

Antanas Pauzuolis,
Chicago, IL

IDOMIOS REKLAMOS

Skaitau aną dieną mažą reklamėlę „Draugo“ paskutiniame puslapyje – ji pasirodo bene kasdien – apie TRANSPAK siuntinių siuntimo agentūros istaigą ir staiga nustembu, nes reklama prasideda „TRANSPAK praneša...“ Manau sau, ką čia praneša, gal atsitiko kas ar vel siuntinių kainas keičia? Pasirodo, kad reklamos pradžia – aki pagonantis informacinis sakinelis. Idomu. Pradėjau kasdien sekti, ką čia tas Transpakas dar sugalvos...

Reikia tik sveikinti agentūros vadovybę, kad pakeitė nuobodžias reklamas, į kurias žmonės akį meta tik tada, kai nori siųsti siuntinį ir reikia agentūros adreso. Dabar aš jau atidžiau tą reklamą skaitysiu.

Ona Tautvilienė
Arlington Heights, IL

GENĖ VALANTINIENĖ DOWNERS GROVE, IL

LAIKAS PRADĖTI IGNORUOTI

Klausantis Marijos Remienės pranešimą „Seklyčioje“ apie Lietuvos matytą didžiosios dalies Lietuvos gyventojų nusikurdimą, o ypač grįžusių tremtinių ir buvusių partizanų, kai tuo pačiu metu aukštesnė valdžios pareigūnai, buvę sribai ir visokie LDDP darbuotojai, gyvena be rūpesčių, darosi liūdna, kad išėjimo politinė vadovybė ir pavieniai asmenys mažai kreipia dėmesio į vykdomą neteisę. Ar nereiktų kreiptis į Lietuvos ambasadą su pranešimais, gautais iš giminių bei kitų šaltinių, apie pareigūnų sauvaliavimus?

Neseniai turėjome savo tarpe A. Šleževičių ir dr. Bobelį, o praėjusį kartą daugelį kitų valdžios

A.Š.A. MEILUTĖ LAURECKYTĖ

Gyveno Bolingbrook, IL, anksčiau Cicero, IL ir Indiana Harbor, IN.

Mirė 1995 m. rugpjūčio 9 d., sulaukusi 66 metų.

Gimė Lietuvoje, Telsių apskrityje, Plungės valsčiuje, Prūsalių kaime. Amerikoje išgyveno 46 m.

Nuliūdę liko: seserys – Rūta Astrauskienė, Klaipėdoje, Dana Domarkienė, Birutė Pankienė, Adelė Baltrušaitienė; brolis Antanas Laureckas, brolio ir seserų šeimos; taip pat kiti giminės JAV-bėse ir Lietuvoje.

Velionė pašarvota penktadienį, rugpjūčio 11 d. nuo 5 iki 8 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave (arti Derby Rd.).

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugpjūčio 12 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėta į Pal. Jurgio Matulaičio mišios bažnyčia, Lemont, IL, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę seserys, brolis su šeimomis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 708-257-6667 arba 800-994-7600.

A.Š.A. ELENA MATULAITYTĖ MENČINSKIENĖ

Gyveno Cicero, IL.

Mirė 1995 m. rugpjūčio 9 d., sulaukusi 78 metų.

Gimė 1917 m. liepos 17 d., Rusijoje, Wiatkos mieste. Amerikoje išgyveno 46 m.

Nuliūdę liko: vyras Vytautas K. Menčinskas, dukra Dana Daydodge, sūnūs Norbert ir Povilas, marti Patricia; dvi anūkės.

Velionė pašarvota penktadienį, rugpjūčio 11 d. nuo 2:30 v. p.p. iki 9 v.v. Vance Funeral Home laidojimo namuose, 1424 S. 50th Ave., Cicero, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugpjūčio 12 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. Antano parapijos bažnyčia, Cicero, IL, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, dukra, sūnūs, anūkės ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Vance Funeral Home. Tel. 708-652-5245.

Ginklo Broliui

Ltn. VLADUI BLOŽEII

mirus š.m. rugpjūčio 7 d. Cleveland, OH, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai LILI, dukroms ASTAI ir DALIAI, broliui PETRUI bei giminėms Lietuvoje.

PLP Karo Mokyklos XX-tos laidos karininkai

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

Midland Federal
Savings and Loan Association
75 metus aptarnauja lietuvius
Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

ESLIC
LOCAL HOUSING LENDER

Nuoširdi užuojauta BIRUTEI PANKIENEI ir artimiesiems, Visagaliui pas save pašaukus jos mielą seserį

A.Š.A. MEILUTĖ.
Genė Valantinienė

LIETUVOS AIDAI
veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Penktadieniais 7:00 v.v. – 8:00 v.v.
1450 AM banga.
Adresas: 2624 W. 69 St.
Chicago, IL 60629
Tel. 219-696-2228/Tel. - Fax 219-696-7760

